سبک‌های یادگیری دانشجویان سال اول دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام

هادی پیمان، جمیل صادقی فر*، مریم علیزاده، منیره یعقوبی، منیره محمدحسن نهال، نیکو یمانی، علی دل پیشه

چکیده

مقدمه: سبک‌های یادگیری فراگیران به فراخور سلیقه‌ها، آمادگی‌های روحی و روانی و نیز شرایط جسمانی آنها در حیطه حواس پنجگانه بسیار متفاوت است. شناسایی و هدایت سبک‌های یادگیری مناسب نقش مهمی را در انتخاب روش‌های یاددهی و انتقال مفاهیم و دانش به فراگیران و نهایتاً اعتلای سطح آموزش ایفا می‌کند. مطالعه حاضر با هدف تعیین سبک‌های یادگیری دانشجویان سال اول دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام صورت گرفته است.

روش‌ها: در یک مطالعه توصیفی- تحلیلی ۵۰ نفر از دانشجویان سال اول دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۸۸ مورد بررسی قرار گرفتند. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد سبک‌های یادگیری دیداری-شنیداری-خواندن نوشتنی- عملکردی (VARK) استفاده شد. داده‌های گردآوری شده بر اساس راهنمای پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: در مجموع۵۶ درصد نمونه‌های مورد بررسی (n=۲۸) دختر بودند. از مجموع ۵۰ دانشجوی مورد مطالعه ۲۲ دانشجو (۴۴ درصد) فقط یک سبک یادگیری(تک سبکی) و ۲۸ نمونه(۵۶ درصد) استفاده از چند سبک یادگیری (چند سبکی) را ترجیح می‌دادند. از بین دانشجویانی که فقط یک سبک را ترجیح می‌دادند سبک خواندن-نوشتن مورد ترجیح دانشجویان بود و از بین دانشجویانی که بیش از یک سبک را ترجیح می‌دادند استفاده از هر چهار سبک یادگیری (VARK) بیشترین درصد را به خود اختصاص داده بود.

نتیجه‌گیری: سبک‌های غالب دانشجویان مورد مطالعه به ترتیب خواندن-نوشتن، شنیداری، عملکردی و دیداری بود. تعیین سبک‌های غالب یادگیری دانشجویان در بدو ورود آنان به دانشگاه کمک شایانی را به آموزش دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی و اساتید راهنمای دانشجویان می‌نماید تا با انتخاب روش‌های مناسب تدریس به پیشبرد اهداف آموزشی کمک کنند.

واژه‌های کلیدی: VARK، سبک‌های یادگیری، دانشجویان پرستاری

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ویژه‌نامه توسعه آموزش و ارتقای سلامت/ اسفند۱۳۹۰؛ ۱۱(۹): ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۸

مقدمه

فراگیران در مقطع دانشگاهی از نظر سنی، فرهنگ، سطح آمادگی روحی و روانی، هوش و شرایط جسمانی بسیار متنوع‌اند. تحت تاثیر این تفاوت‌ها شیوه یادگیری فرد نیز در حیطه حواس پنجگانه متنوع خواهد بود. از طرف دیگر

* **نویسنده مسؤول:** جمیل صادقی‌فر، دانشجوی دکترای مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، گروه مدیریت خدمات بهداشتی- درمانی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران ایران jamil.sadeghifar@gmail.com .

هادی پیمان، کارشناس پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان. (hadi.peyman2010@gmail.com)؛ مریم علیزاده، کارشناس ارشد آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشجوی دکترای آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پزشکی، ایران. (alizade.aban@gmail.com)؛ منیره یعقوبی، پزشک عمومی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران. (monir.yaghoubi@gmail.com)؛ منیره محمدحسن نهال، کارشناس مامایی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران.

(monirehnahal@yahoo.com)؛ دکتر نیکو یمانی، استادیار گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (yamani@edc.mui.ac.ir)؛ دکتر علی دل‌پیشه (دانشیار) اپیدمیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ایلام، ایران. (alidelpisheh@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۸/۴، تاریخ اصلاحیه: ۹۰/۹/۵، تاریخ پذیرش: ۹۰/۹/۱۶

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

دانشجویان شیوه‌های مختلفی برای دریافت اطلاعات دارند، یعنی متناسب با تغییرات در محیط یادگیری، موضوعات درسی و شیوه‌های آموزشی، سبک یادگیری آنها نیز تغییر پیدا میکند (۱).همین مسأله، مسؤولیت‌هایی برای مدرسان در مواجهه با نیازهای آموزشی و تعلیم و تربیت فراگیران به دنبال دارد، زیرا شناسایی و هدایت سبک‌های یادگیری مناسب، نقش مهمی در انتخاب روش‌های یاد دهی و انتقال مفاهیم به فراگیران دارد. شاید یکی از دلایلی که برخی از فراگیران علی رغم داشتن بهترین اساتید، مطالب را خوب یاد نمی‌گیرند عدم تناسب بین سبک‌های یاددهی و یادگیری باشد(۲). به طوری که آنان به تناسب ویژگی‌های فردی خود مفاهیم درسی را به شیوه‌های مختلف دریافت می‌کنند(۳). پس تناسب بین سبک یاددهی استاد و سبک یادگیری فراگیر بر اجرای اهداف دورهدرسی، موفقیت‌های دانشگاهی و رفع نارسایی‌های نظام آموزشی تاثیر گذار است(٤).

یک سبک یادگیری عبارت است از روشی پیچیده در درون، که طی آن فراگیر به صورت کارا و موثر مطلبی را درک، پردازش، ذخیره و بازگو می‌کند(۵). که همه ی آنها به معنای تلاش برای یادگیری است. یکی از جدیدترین شیوه‌های تعیین سبک‌های یادگیری، پرسشنامه VARK(Visual, Aural, Read & Writing, Kinesthetic) است. پرسشنامه سبک‌های یادگیری (وارک) به وسیله دانشگاه لینکلن نیوزیلند، در سال ۱۹۹۸ تدوین شد. این رویکرد بر سه اصل استوار است: ۱. هر کسی توانایی یادگیری دروس دانشگاهی را دارد، اما هر کسی شیوه خاص خود را دارد ۲. هنگامی که شیوه‌های یادگیری متفاوت یادگیرندگان مورد توجه قرار می‌گیرد، انگیزه یادگیری آنان افزایش می‌یابد ۳. محتوای آموزشی به وسیله استفاده از نیروی حواس و ادراکات مختلف به بهترین نحو یاد گرفته می‌شود. از این دیدگاه افراد دانش محیطی را از طریق چهار کانال حسی کسب می‌کنند: دیداری، شنیداری، خواندن–نوشتن و جنبشی. به عبارتی، دانشجوبان در فرایند آموزش از طریق تجربه کردن، تجسم، تفکر و انجام دادن یاد می‌گیرند(۵و٦).

با استفاده از پرسشنامه سبک‌های یادگیری وارک (VARK) می‌توان سبک‌های غالب دانشجویان را تعیین کرد. اما بیشترین کاربرد تعیین سبک‌های غالب دانشجویان زمانی است که در بدو ورود دانشجویان به دانشگاه صورت گیرد. زیرا از این طریق است که می‌توان از همان اوایل متناسب با سبک غالب یادگیری، آموزش بهتر و موثرتری را برنامه ریزی نمود. شناسایی این نکته که هر دانشجو دارای یک نوع سبک یادگیری است می‌تواند به اساتید در انتخاب روش تدریس مناسب و نوع وسیله کمک آموزشی، کمک شایانی بنماید.

پژوهش‌های صورت گرفته با استفاده از پرسشنامه وارک بسیار اندک است و اغلب مطالعاتی که در ایران با استفاده از این پرسشنامه صورت گرفته است به شیوه ی درستی تجزیه و تحلیل نگردیده اند علاوه بر آن پژوهش‌های مشابه موجود نیز اکثراً بر اساس پرسشنامه سبک‌های یادگیری کلب صورت پذیرفته است. این پژوهش کاربردی با استفاده از پرسشنامه استاندارد وارک، با هدف تعیین سبک‌های یادگیری مورد ترجیح دانشجویان سال اول دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام صورت گرفته است.

روش‌ها

جامعه پژوهش دانشجویان جدیدالورود دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام بودند که ۵۰ نفر از آنان مورد مطالعه قرار گرفتند. این دانشجویان که از مجموع ۲۳۱ دانشجوی جدید الورود دانشگاه علوم پزشکی ایلام در سال ۱۳۸۸، انتخاب شدند و در رشته‌های پرستاری، مامایی و فوریت‌های پزشکی مشغول به تحصیل بودند. به منظور گردآوری داده‌ها از یک پرسشنامه دو بخشی استفاده گردید. قسمت اول حاوی سوالاتی در خصوص سن، جنس، رشته تحصیلی و معدل دیپلم بود. قسمت دوم پرسشنامه استاندارد

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

سبک‌های یادگیری وارک بود که جهت تعیین سبک‌های یادگیری دانشجویان مورد مطالعه از آن استفاده شد. رویکرد وارک دانشجویان را بر اساس شیوه تعامل و پاسخ به محیط یادگیری به چهار دسته تقسیم می‌نماید:
۱- دیداری: گروهی از فراگیران با یادگیری بهتر از طریق دیدن و ارائه نمایشی (نمودار و شکلها و تصاویر) همراه با توضیح. ۲- شنیداری)گروهی از فراگیران با یادگیری بهتر از طریق گوش دادن و آموزش شفاهی(سخنرانی و توضیح دادن). ۳- خواندن/ نوشتن(گروهی از فراگیران با یادگیری بهتر از طریق نکته برداری در طی سخنرانی یا خواندن متون نوشتاری یا چاپی. ٤- جنبشی حرکتی(گروهی از فراگیران با یادگیری بهتر از طریق انجام نمونه‌های عملی و تجربی و کار با اشیاء طی یک فرایند فیزیکی(۷).

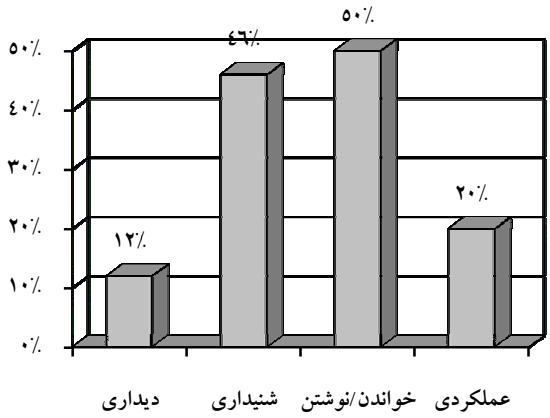
بر مبنای این پرسشنامه سبک‌های: دیداری، گفتاری، خواندنی و نوشتاری و جنبشی فراگیران تعیین می‌شود. این پرسشنامه دارای ۱۳ سوال است که هر سوال فراگیر را در موقعیتی قرار می‌دهد که بایستی از بین گزینه‌های موجود، نزدیک‌ترین حالتی را انتخاب کند که اگر در آن موقعیت قرار بگیرد آن را انجام می‌دهد. فراگیر می‌تواند یک، دو، سه و حتی هر چهار گزینه را انتخاب کند. قبل از تکمیل پرسشنامه توضیحات لازم در خصوص نحوه تکمیل آن به نمونه‌های پژوهشی داده شد و رضایت آنها جهت حضور در مطالعه جلب گردید.

پس از گردآوری پرسشنامه‌ها و استخراج داده‌ها، با نرم افزار SPSS16 و نرم افزار راهنمای پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

در مجموع ۵۰ دانشجو مورد مطالعه قرار گرفتند. مطابق با جدول ۱، ٤٤ درصد، ٢٤ درصد، ۱۲ درصد و ۲۰ درصد به ترتیب فقط یک سبک یادگیری، دو سبک یادگیری، سه سبک یادگیری و چهار سبک یادگیری بر اساس پرسشنامه وارک ترجیح می دادند. این بدان معناست که هر دانشجو ممکن است از هر کدام از این سبک‌ها به صورت تنها یا ترکیبی از دو سبک، سه سبک و یا حتی هر ٤ سبک (VARK) استفاده نماید.

نمودار ۱ راههای مختلف دریافت اطلاعات دانشجویان در استفاده از هر کدام از سبک‌های یادگیری را نشان می‌دهد. سبک‌های غالب دانشجویان پرستاری به ترتیب سبک خواندن-نوشتن، شنیداری، عملکردی و دیداری تعیین گردید که فراوانی نسبی دانشجویان مورد مطالعه در استفاده از این سبک‌ها در نمودار ۱ آمده است.

نمودار ۱: فراوانی نسبی دانشجویان مورد مطالعه بر حسب استفاده از روش‌های مختلف دریافت اطلاعات

از بین دانشجویان مورد مطالعه ۲۲ دانشجو فقط یک سبک یادگیری را ترجیح می‌دادند که ۸ نفر (۱٦ درصد) سبک شنیداری، ۱۱ نفر (۲۲ درصد) سبک خواندن/نوشتن و ۳ نفر (٦ درصد) سبک جنبشی-حرکتی را به عنوان سبک‌های غالب یادگیری خود مطابق پرسشنامه وارک گزارش نمودند. (جدول ۱).

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

جدول ۱: تنوع سبک‌های یادگیری VARK در دانشجویان سال اول دانشکده پرستاری و مامایی

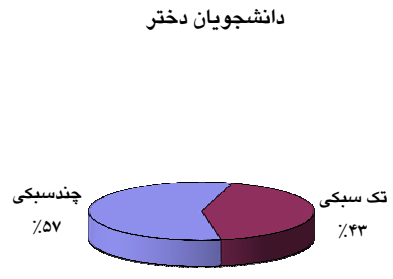
تک سبکی	(n=۲۲)٪٤٤	دو سبکی	(n=۱۲)٪۲٤	سه سبکی	(n=٥)٪۱۲	چهار سبکی	(n=۱۰)٪۲۰
دیداری (V*)	(۰)٪۰	شنیداری، عملکردی (AK)	(۱)٪۲	شنیداری، خواندن- نوشتن، عملکردی (ARK)	(٤)٪۸	دیداری، شنیداری، خواندن- نوشتن، عملکردی (VARK)	(۱۰)٪۲۰
شنیداری (A**)	(۸)٪۱٦	شنیداری، خواندن- نوشتن (AR)	(۷)٪۱٤	دیداری، شنیداری، عملکردی (VAK)	(۲)٪٤		
خواندن- نوشتن (R***)	(۱۱)٪۲۲	دیداری، خواندن- نوشتن (VR)	(۱)٪۲				
عملکردی (K****)	(۳)٪٦	دیداری، شنیداری (VA)	(۲)٪٤				
		دیداری، عملکردی (VK)	(۱)٪۲				

۱۲ دانشجو استفاده از دو سبک یادگیری (Bi-modal) بطور همزمان را ترجیح می‌دادند که ۷ نفر (۱٤ درصد) ترکیبی از سبک‌های شنیداری/ خواندن- نوشتن، ۲ نفر (٤ درصد) سبک‌های دیداری/ شنیداری، ۱ نفر (۲ درصد) سبک‌های شنیداری/ عملکردی، ۱ نفر (۲ درصد) سبک‌های دیداری/ خواندن- نوشتن و ۱ نفر (۲ درصد) سبک‌های دیداری/ عملکردی را ترجیح می‌دادند (جدول ۱).

٦ نفر از کل دانشجویان ترکیبی از سه سبک یادگیری (Tri-modal) را ترجیح می‌دادند که ٤ نفر از آنان از سبک‌های شنیداری/ خواندن- نوشتن/ عملکردی و ۲ نفر از آنان از سبک‌های دیداری/ شنیداری/ عملکردی به طور همزمان استفاده می‌کردند (جدول ۱).

اختلاف معناداری بین جنس و میزان استفاده دانشجویان پرستاری از سبک خواندن و نوشتن وجود داشت (P<۰/۰۲). دانشجویان دختر بیشتر ترکیبی از سه و چهار سبک یادگیری استفاده می‌کردند در حالی که دانشجویان پسر بیشتر تمایل به استفاده از یک سبک یادگیری را داشتند (نمودار ۲).

نمودار ۲: ترجیحات دانشجویان پسر و دختر در استفاده از مدل‌های یادگیری تک سبکی و چند سبکی

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

بحث

تلاش این مطالعه بر تعیین سبک غالب یادگیری دانشجویان جدیدالورود با استفاده از پرسشنامه سبک‌های یادگیری وارک بود. راه‌های دریافت اطلاعات در دانشجویان مورد مطالعه به ترتیب خواندن-نوشتن (۵۰ درصد)، شنیداری(٤٦ درصد)، عملکردی(۲۰ درصد) و دیداری(۱۲ درصد) تعیین گردید. بیش از یک سوم (٤٤ درصد) آنان فقط استفاده از یک سبک (Uni-modal) و یک پنجم آنان(۲۰ درصد) نیز استفاده از هر چهار سبک (VARK) را ترجیح می‌دادند.

در مطالعه ای که بر روی دانشجویان پرستاری در استرالیا انجام شده است، ۱٦ درصد دانشجویان چهار سبک (Quad-model) و ٥٤ درصد یک سبک (Single-model) را ترجیح دادند(۸). در حالی که در مطالعه دیگری در دانشجویان سال اول پزشکی دانشگاه میشیگان این مقادیر به ترتیب ٤۳/٤ درصد (Quad-model) و ۳٦/۱ درصد (Single-model) بود(۹). با این وجود در مطالعه ما میزان یادگیری به روش چهار سبکی (Quad-model) ۲۰ درصد و تک سبکی (Single-model) ٤٤ درصد بود. در مقایسه با مطالعه استرالیا درصد بیشتری از دانشجویان مورد مطالعه استفاده از هر ٤ سبک را ترجیح می‌دادند و در مقایسه با مطالعه میشیگان درصد کمتری از هر ٤ سبک استفاده می‌کردند.

مطالعه لوجان و دیکارلو (۲۰۰٦) (Lujan and DiCarlo) پیرامون ارزیابی سبک‌های یادگیری دانشجویان سال اول پزشکی نشان داد که ۳٦/۱ درصد دانشجویان یک سبک یادگیری و ٦۳/۸ درصد چند سبک یادگیری را ترجیح می‌دهند (۹). بایکان و همکاران (۲۰۰۷) (Baykan et al)، در مطالعه خود سبک‌های یادگیری دانشجویان سال اول پزشکی را با پرسشنامه VARK مورد بررسی قرار دادند که مطابق آن ۳٦/۱ درصد دانشجویان یک سبک و ٦۳/۹ درصد چند سبک یادگیری را ترجیح می‌دادند. از مجموع افرادی که در مطالعه ی بایکان و همکاران فقط یک سبک یادگیری (۳٦/۱ درصد) را ترجیح می دادند: ۲۳/۳ درصد سبک عملکردی، ۷/۷ درصد سبک شنیداری، ۳/۲ درصد سبک دیداری و ۱/۹ درصد سبک خواندن-نوشتن را ترجیح دادند. از مجموع دانشجویان با ترجیح چند سبک یادگیری(٦۳/۹ درصد)، ۳۰/۳ درصد دو سبک (Bi- modal)، ۲۰/۷ درصد سه سبک (Tri-modal) و ۱۲/۹ درصد چهار سبک (Quad-modal) را ترجیح می‌دادند. بین جنسیت و نیز میانگین نمرات ترم اول دانشجویان با سبک‌های یادگیری دانشجویان به لحاظ آماری ارتباط معنا داری مشاهده نشد (۱۲).

بررسی‌های لیو و گینتر در خصوص سبک‌های یادگیری نشان داد که حدود ۳۰-۲۰ درصد آزمودنی‌ها از طریق شنیداری، ٤۰ درصد از طریق دیداری و ٤۰-۳۰ درصد از طریق خواندن/نوشتنی و حسی/حرکتی و یا از طریق ترکیبی از این دو اطلاعات را دریافت می کردند (۱۰). نتایج این مطالعه با نتایج مطالعه حاضر و بسیاری از مطالعات صورت گرفته تفاوت‌های زیادی دارد. از دلایل عمده ای که می توان برای این تفاوت ذکر کرد می توان به تفاوت در روش اجرای مطالعات، ابزار مورد بررسی، جامعه ی مورد بررسی (که در مطالعه لیو دانش آموزان آمریکایی بوده اند)، تفاوت‌های نژادی و فرهنگی اشاره نمود.

اریکا و همکاران (۲۰۰۷) (Erica et al) در مطالعه خود تاثیر تفاوت جنسیت در ترجیحات دانشجویان فیزیولوژی در استفاده از سبک‌های یادگیری را مورد بررسی قرار دادند. ٥٤/۲ درصد دختران و ۱۲/٥ درصد پسران یک سبک یادگیری را ترجیح می‌دادند. ٤۸/٥ درصد دختران و ۸۷/٥ درصد پسران استفاده از چند سبک یادگیری را ترجیح می‌دادند. به طور خلاصه اکثریت پسران استفاده از سبک‌های یادگیری چندگانه را ترجیح می‌دادند، در حالی که اکثریت دختران استفاده از سبک یادگیری تک مدله با گرایش سبک عملکردی (K) را داشتند(۱۱). با این حال در مطالعه حاضر دانشجویان دختر بیشتر متمایل به

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

استفاده از سبک‌های یادگیری چند مدله داشتند و در بین سبک‌های یادگیری تک مدله سبک شنیداری را ترجیح می‌دادند. دانشجویان پسر در مطالعه ی حاضر بیشتر استفاده از سبک یادگیری تک مدله خواندن-نوشتن را بیشتر ترجیح می‌دادند که این اختلاف معنادار بود (P<۰/۰۲).

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر با تعداد کمی از مطالعات صورت گرفته همخوانی دارد (۸و۹و۱۱). میزان استفاده از هر چهار سبک یادگیری در مطالعات مختلف بین ۱٦ تا ٤۳ درصد گزارش گردید که در مطالعه ی حاضر این میزان ۲۰ درصد بود. استفاده از یک سبک یادگیری به تنهایی در مطالعه ی حاضر ٤٤ درصد بود که در مطالعات صورت گرفته بین ۳٦ تا ٥٤ درصد بود. بین جنسیت با برخی از سبک‌های یادگیری ارتباط معنی داری وجود داشت که با نتایج برخی از مطالعات همخوانی داشت. بنظر می‌رسد شیوه‌های مختلف آموزش و تدریس، یاددهی و یادگیری قبل از دانشگاه در کشورهای مختلف و همچنین تفاوت‌های فرهنگی و نژادی، رشته قبولی در دانشگاه و حتی هوش هیجانی بر سبک‌های یادگیری دانشجویان در بدو ورود به دانشگاه‌ها موثر باشد.

نقطه ی قوت وارک (VARK) این است که پتانسیل یادگیری دانشجویان را ارائه می‌دهد. فلسفه وارک این ایده را ایجاد می‌کند که هر کس می‌تواند یاد بگیرد در صورتی که ترجیهش مورد توجه قرار گیرد (۱۱). نتایج برخی از مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهند که دانشجویان از طریق استفاده از استراتژی‌های یادگیری فعال بهتر یاد می‌گیرند، چرا که استراتژی‌های یادگیری فعال انواع مختلف فراگیران را مد نظر قرار می‌دهند. استراتژی‌های یادگیری فعال تفکر را از طریق استدلال و بهبود حل مسأله و مهارت‌های تصمیم‌گیری ارتقای می‌دهد. در کلاس‌های درسی بزرگ نیز می‌توان استراتژی‌های یادگیری فعال را به کار برد. بحث در کلاس، مهارت‌های یادگیری مشارکتی، ایفای نقش، شبیه‌سازی، مدل‌ها، جر و بحث‌ها و بازی‌ها، استراتژی‌های یادگیری فعال هستند که می‌توان در کلاس‌های بزرگ درس آنها را بکار برد. این فعالیت‌ها همچنین کار گروهی را ارتقاء بخشیده و سطوح بالایی از انگیزه و علاقه را ایجاد می‌نماید. برای دانشجویان مدیریت، که کار کردن در تیم‌ها برای آنها اولویت و ارزش تلقی می‌شود، این تجارب بسیار ارزشمند می‌باشد. در مطالعات انجام شده درصدهای مختلفی از نحوه‌های یادگیری به روش چند سبکی (Multi-modal) را نشان دادند که با نتایج ما نیز متفاوت بود (۹و۱٤و۱٦).

دانشجویان چند سبکه ترجیح می‌دهند اطلاعات را به اشکال مختلفی دریافت نمایند. این دسته از دانشجویان تنها از طریق یک شیوه ساده در کلاس درس و به صورت گوش سپردن به مدرس و سپس به خاطر سپردن مطالب ارائه شده یاد نمی‌گیرند (۱۳). به منظور داشتن یک یادگیری جالب و جذاب، این دسته از دانشجویان باید پیرامون آنچه در حال یادگرفتن هستند صحبت کنند، بنویسند، آن را به تجارب و دانش قبلی ارتباط دهند و در جریان عادی زندگی آن را بکار گیرند(۱۳و۱٤). این مهم است که تاکید شود دانشجویان تنها ۲۰ درصد آنچه را می‌خوانند، ۳۰ درصد آنچه را می‌شنوند، ٤۰ درصد آنچه را می‌بینند، ٥۰ درصد آنچه را می‌گویند و ٦۰ درصد آنچه را انجام می‌دهند به خاطر می‌آورند. این میزان به ۹۰ درصد برای کسانی که می‌گویند، می‌شنوند، می‌بینند و انجام می‌دهند افزایش می‌یابد(۱٥).

دانستن این که دانشجو کدام سبک یادگیری را انتخاب می‌کند می‌تواند: ۱. محرکی برای آموزگار باشد تا از سبک تدریس انتخابی خود را به سمت سبک یادگیری انتخابی دانشجو حرکت کند ۲. بر این که تمام دانشجویان یک گروه مشخص(مثلا یک کلاس)به سمت یک سبک تمایل یابند غلبه کند ۳. به بهبود ساختار تدریس با گرایش

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

به سمت انتخاب‌های فردی دانشجویان کمک کند ٤. در نهایت موجب توسعه مناسب رویکردهای آموزشی شود. بنابراین پیشنهاد می‌گردد در بدو ورود دانشجویان به دانشگاه، با توجه به جنسیت و رشته تحصیلی پذیرفته شده، نسبت به تعیین سبک‌های غالب یادگیری آنها با استفاده از پرسشنامه VARK صورت گیرد و نتیجه در اختیار آموزش دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی و اساتید راهنمای دانشجویان قرار گیرد تا با انتخاب روش‌های مناسب تدریس به پیشبرد اهداف آموزشی کمک شود.

قدردانی

نویسندگان این مقاله کمال تشکر و قدردانی را از تمامی همکاران در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایلام، مسؤولین محترم دانشکده پرستاری و مامایی، معاونت محترم تحقیقات و فناوری جناب آقای دکتر مروت طاهری کلانی و کلیه ی دانشجویان شرکت کننده در مطالعه را دارند.

منابع

1. Miller P. learning style: the multimedia of the mind. [Cited 2012 Apr 08]. Available from: http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED451140.pdf
2. MacLeod M. They all learn the same don’t they? An evaluation of the Learning Style preferences of the NZ Dairy Industry. [Cited 2012 Apr 08]. Available from: http://www.regional.org.au/au/apen/2006/refereed/6/2868_mcleodm.htm
3. Mills DW. Applying What We Know: Student Learning Styles. [Cited 2012 Apr 08]. Available from: http://www.csrnet.org.sharedcopy.com/csrnet/articles/d48f3274cf988e21130a037674a23f37.html
4. Breckler J, Joun D, Ngo H. Learning styles of physiology students interested in the health professions. Adv Physiol Educ. 2009. 33(1): p. 30-36.
5. James WB, Gardner DL. Learning styles: Implications for distance learning. New Directions for Adult and Continuing Education. 1995; 67: 19-31.
6. Boyle EA, Duffy T, Dunleavy K. Learning styles and academic outcome: the validity and utility of Vermunt's Inventory of Learning Styles in a British higher education setting. Br J Educ Psychol. 2003. 73(Pt 2): 267-290.
7. Fleming N. VARK: A Guide to Learning Styles. 2010 [Cited 2012 Apr 08]. Available from:www.vark-learn.com/english/index.asp
8. Meehan-Andrews TA. Teaching mode efficiency and learning preferences of first year nursing students. Nurse Educ Today. 2009; 29(1): 24-32.
9. Lujan HL, DiCarlo SE. First-year medical students prefer multiple learning styles. Adv Physiol Educ. 2006; 30(1): 13-16.
10. Baykan Z, Nacar M. Learning styles of first-year medical students attending Erciyes University in Kayseri, Turkey. Adv Physiol Educ. 2007. 31(2): p. 158-160.
11. Liu Y, Ginther D. Cognitive Styles and Distance Education. Online Journal of Distance Learning Administration. 1999; 2(3) [Cited 2012 Apr 08]. Available from:www.westga.edu/~distance/liu23.html
12. Wehrwein EA, Lujan HL, DiCarlo SE. Gender differences in learning style preferences among undergraduate physiology students. Adv Physiol Educ. 2007; 31(2): p. 153-157.
13. Lujan HL, DiCarlo SE. Too much teaching, not enough learning: what is the solution? Adv Physiol Educ. 2006. 30(1):17-22.
14. Cortright RN, Collins HL, DiCarlo SE. Peer instruction enhanced meaningful learning: ability to solve novel problems. Adv Physiol Educ. 2005. 29(2):107-111.
15. Study Skills Guide. 2007 [Cited 2012 Apr 08]. Available from: http://www.ncl.ac.uk/students/wellbeing/assets/documents/StudySkillsGuide.pdf
16. Bonwell CC, Eison JA. Active learning: Creating excitement in the classroom. 1991. [Cited 2012 Apr 08]. Available from:

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

http://drjj.uitm.edu.my/DRJJ/OBE%20FSG%20Dec07/OBEJan2010/Active_Learning_Creating_Excitement_in_the_Classroom-Bonwell.pdf

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]

Learning Styles of First Year Nursing and Midwifery Students in Ilam University of Medical Sciences

Hadi Peyman[1], Jamil Sadeghifar[2], Maryam Alizadeh[3], MonirehYaghoubi[4], Monireh Mohammad Hassan Nahal[5], Nikoo Yamani[6], Ali Delpisheh[7]

Abstract

Introduction: *Learners have very different learning styles depend on their preference, psychological preparedness as well as physical condition of their senses. Identification of proper learning styles plays an important role for choosing effective teaching methods, transferring concepts, and finally improving education quality. This study aimed to identify learning style of first year nursing and midwifery students in Ilam University of medical science.*
Methods: *In this cross-sectional study, 50 first year nursing and midwifery students at Ilam University of Medical Sciences were studied, in 2009. Data collection was done using VARK questionnaire.*
Results: *56% of samples (n=28) were female. 44% (22 students) preferred a single learning style (Uni-modal) and 56% preferred multi-modal learning styles. Students, who preferred only one style, preferred reading/writing style to other styles. While other students who preferred more than one styles, used quad-modal.*
Conclusion: *In this study, the preferred learning styles were reading/writing, aural, kinesthetic and visual, respectively. Determination of desired learning styles of first- semester students can be helpful for choosing appropriate teaching methods by educational groups and faculty members, which lead to achieving educational goals.*

Keywords: VARK, Learning styles, nursing students

Addresses:
[1.] BSc, School of Nursing and Midwifery, Medical Education and Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. E-mail: Hadi.peyman2010@gmail.com
[2.] (✉) PhD Student in Health Service Management, Department of Health Services Management, School of Management and Medical Information, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. E-mail: Jamil.sadeghifar@gmail.com
[3.] PhD Student in Medical Education, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. E-mail: alizade.aban@gmail.com.
[4.] General Practitioner, Medical Education and Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. Email: Monir.yaghoubi@gmail.com
[5.] BSc, Medical Education and Development Center, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. Email: Monirehnahal@gmail.com
[6.] Assistant Professor, Department of Medical Education, Medical Education Research Center, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. E-mail: yamani@edc.mui.ac.ir
[7.] Associated Professor, School of Medicine, Ilam University of Medical Sciences, Ilam, Iran. Email: alidelpisheh@yahoo.com

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-04]